

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 12. jula 2022 godine
Br.ref.: RK 2022/22

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI119/21

Podnosilac

Ahmet Hoti i drugi

Ocena ustavnosti presude Žalbenog veća
Posebne komore Vrhovnog suda AC-1-17-0048
od 11. marta 2021. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija, i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli Ahmet Hoti, Gani Hoti, Bajram Hoti, Elmi Hoti, Fehmi Hoti, Sokol Hoti, Musli Hoti, Vehbi Hoti, Ukshin Hoti, Kadri Hoti, Smajl Hoti, Xhevat Hoti i Nexhat Hoti iz Kline, koje zastupa advokat Albert Islami iz Prištine (u daljem tekstu: podnosioci zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu [AC-1-17-0048] Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda od 11. marta 2021. godine (u daljem tekstu: Žalbeno veće PKVS-a) u vezi sa presudom [SCC-11-0289] Specijalizovanog veća Posebne komore Vrhovnog suda od 24. januara 2017. godine (u daljem tekstu: Specijalizovano veće PKVS-a).
3. Podnosioci zahteva su osporenu presudu Žalbenog veća PKVS-a primili 15. marta 2021. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja Apelacionog suda, kojim se navodi da su podnosiocima zahteva povređena osnovna prava i slobode zagarantovane članovima 24. [Jednakost pred zakonom] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članom 1. Protokola 1 (Zaštita imovine) i 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).
5. Zastupnik podnosioca zahteva je takođe tražio da se održi rasprava i od Suda zahteva sledeće: *„Da me pozove kako bi mi omogućio učešće i razmatranje na raspravi“*.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

7. Dana 29. juna 2021. godine, podnosioci zahteva su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
8. Dana 29. jula 2021. godine, zastupnik podnosioca zahteva je podneo Sudu punomoćje.
9. Dana 8. jula 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Remziu Istrefi-Peci za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Bajram Ljatifi (predsedavajući), Safet Hoxha i Radomir Laban, članovi.
10. Dana 13. jula 2021. godine, podnosioci zahteva su podneli Sudu dodatna dokumenta.
11. Dana 14. jula 2021. godine, Sud je obavestio zastupnika podnosioca zahteva o registraciji zahteva i tražio od njega da dopuni zahtev dodatnim informacijama.
12. Dana 26. jula 2021. godine, zastupnik podnosioca zahteva je podneo Sudu tražene informacije.
13. Dana 28. oktobra 2021. godine, Sud je dostavio dopis zastupniku podnosioca zahteva i tražio dodatne informacije u vezi sa podnosiocima zahteva Xhevatom Hotijem i Nexhatom Hotijem, o tome u kom se svojstvu pojavljuju pred Sudom.
14. Dana 3. novembra 2021. godine, zastupnik podnosioca zahteva je podneo Sudu tražene informacije, gde je, između ostalog, istakao da se podnosioci zahteva Xhevat Hoti i

Nexhat Hoti „pojavljaju u svojstvu jedinstvenih materijalno-pravnih suparničara naslednika svog oca Emina Mehmeta Hotija, bivši iz sela Resnik, opština Klina, koji je preminuo 14.02.2021. godine i koji je bio jedan od jedinstvenih materijalnih suparničara tokom parnično-pravnog postupka u Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova u prethodnom periodu”.

15. Dana 20. januara 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i odlučilo da se slučaj odloži za neku od narednih sednica.
16. Dana 22. juna 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

17. Prema podnosiocima zahteva, 14. aprila 1959. godine Opštinsko narodno veće Dobra Voda je rešenjem [br. 01-920/1-1959], oduzelo nepokretnosti u površini od 110.84.95 ha i 19.80.33 ha od njihovog pretka R.S.H., a koje su preneli poljoprivrednom preduzeću „Malishgani“ iz Kline. Oduzimanje je izvršeno i na nepokretnostima njegove braće i potomaka: Ahmeta Xhemë Hotija iz sela Resnik, opština Klina, površine od 22.90.06 ha po FP 117, katastarska zona Dush, (2) Envera Sadri Hotija i Rexhepa Sadri Hotija, naslednici Sadrija Rexhep Hotija iz sela Resnik, opština Klina, za površinu od 06.11.10 ha upisane u FP 115, KZ Dusheviq, (3) Emina Mehmet Hotija i Ganija Mehmet Hotija, naslednici Mehmeta Rexhep Hotija iz sela Resnik, opština Klina, za površinu od 06.83.82 ha upisane u FP 114, KZ Dusheviq, (4) Fehmija Muje Hotija, Elmija Muje Hotija, Bajrama Muje Hotija, Muslija Halil Hotija, Sokola Halil Hotija i Vehbija Halil Hotija, naslednici Gjyle Musli Hoti iz sela Resnik, opština Klina, za površinu od 24.47.86 ha, upisane u FP 116 u 1959. godini, KZ Dusheviq, (5) Ukshina Haxhi Hotija, Smajla Haxhi Hotija i Kadrija Haxhi Hotija iz sela Resnik, opština Klina, pravni naslednici Hyre Adem Hoti, na površini od 20.55.34 ha KZ Dush, upisane u FP 118, KZ Dush. Podnosioci zahteva naglase da su još od 1999 „u posedu i radili su i brinuli se o ovim imovinama“.
18. U 2011. godini, podnosioci zahteva Ahmet Hoti, Gani Hoti, Bajram Hoti, Elmi Hoti, Fehmi Hoti, Sokol Hoti, Musli Hoti, Vehbi Hoti, Ukshin Hoti, Kadri Hoti, Smajl Hoti, Emin Hoti, koga pred Sudom zastupaju njegovi sinovi Xhevat Hoti i Nexhat Hoti, kao i R.S.H, E.S.H i V.M.H, (koji nisu podnosioci zahteva pred Sudom), podneli su tužbu Specijalizovanom veću PKVS-a protiv Poljoprivrednog preduzeća NSH. NPB „Malishgani“ iz Kline, koje je pod upravom Kosovske agencije za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP), kojom su tražili utvrđivanje prava svojine i predaju u posed nepokretnosti, jer je *„ovo zemljište oduzeto njima“ (tužilac 3 (Ahmet Hoti)) ili njihovom pravnom pretku 1959. godine u korist NSH Malishgan*”.
19. KAP je, kao zastupnik NSH NPB „Malishgan“, osporio aktivni legitimitet i meritum tužbe.
20. Dana 19. novembra 2013. godine, podnosioci zahteva Ahmet Hoti, Gani Hoti, Bajram Hoti, Elmi Hoti, Fehmi Hoti, Sokol Hoti, Musli Hoti, Vehbi Hoti, Ukshin Hoti, Kadri Hoti, Smajl Hoti, Emin Hoti koga pred Sudom zastupaju njegovi sinovi Xhevat Hoti i Nexhat Hoti, kao i R.H, E.H i V.H (koji nisu podnosioci zahteva pred Sudom), podneli su zahtev za uvođenje privremene mere kojom bi sesprečio KAP-u da privatizuje, otuđi i optereti imovinu koja je bila predmet razmatranja.
21. Specijalizovano veće PKVS-a je, rešenjem [SCC-11-0289], odbilo, zahtev za uvođenje mere bezbednosti, uz obrazloženje da *„nisu ispunjeni uslovi iz člana 55.1 aneksa Zakona 04/L-033”*.

22. Dana 24. januara 2017. godine, Specijalizovano veće PKVS-a je, presudom [SCC-11-0289], odbilo, kao neprihvatljivu, tužbu podnosilaca zahteva zbog nedostatka aktivne legitimacije. Specijalizovano veće PKVS-a je presudom obrazložilo da podnosioci zahteva „nisu podneli dokaze o svom nasleđu“, a tužbu podnosioca zahteva Ahmeta Hotija je odbilo, kao neosnovanu, sa obrazloženjem da „lokacija nepokretnosti nije tačno određena i nije iznet nijedan navod da se eksproprijacija dogodila nasilno“.
23. Neodređenog datuma, podnosioci zahteva su izjavili žalbu na presudu Specijalizovanog veća PKVS-a pred Žalbenim većem PKVS-a, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja. U njihovoj žalbi, podnosioci zahteva su istakli: „Ožalbena presuda je zahvaćena bitnom povredom člana 10 stav 4 ZSK-a i člana 160 stav 3 ZPP-a, izreka sa obrazloženjem nije jasna i nisu izvedeni dokazi koje su izneli tužioci. Podnosioci žalbe su takođe naveli da činjenično stanje nije u potpunosti utvrđeno, kao ni izveštaj veštaka, katastarska revizija iz 1948. godine, revizija katastra iz 1956. godine, rešenje 01-920/1-1959 od 19. aprila 1959. godine i svojina na osnovu savesnog održaja od 1994. godine“.
24. Dana 11. marta 2021. godine, Žalbeno veće PKVS-a je, presudom [AC-I-17-0048], odbilo, kao neosnovanu, žalbu podnosilaca zahteva i potvrdilo presudu Specijalizovanog veća PKVS-a SCC-11-0289 od 24. januara 2017. godine. Žalbeno veće je u svojoj presudi, između ostalog, istaklo „[...] U ovom slučaju, Žalbeno veće primećuje da tužioci nisu rešili pitanje nasleđa. Tužiocu je sud dao mogućnost da putem ročišta od 14.11.2016. godine podnese rešenje o nasleđivanju radi dokazivanja njihove aktivne legitimacije, ali ovaj dokument nije dostavljen. Žalbeno veće ocenjuje da je rešenje o nasleđivanju jedini dokument iz člana 171.1 u vezi sa članom 178.1 Zakona o vanparničnom postupku kojim se potvrđuje aktivna legitimacija u postupku. Na osnovu iznetih razloga, žalba tužioca se odbija, kao neosnovana, i potvrđuje osporena presuda Specijalizovanog veća PKVS-a, kao pravična i zasnovana na zakonu. Što se tiče tužioca br. 3, Žalbeno veće smatra da su strane u skladu sa članom 42.3 Zakona dužne da iznesu sve činjenice na kojima zasnivaju svoje tvrdnje i dokažu navedene činjenice, kako bi potkrepili svoje tvrdnje. [...] Tužilac je propustio da podnese objašnjenja ili dokaze kojima bi osporio pravnu valjanost osnova po kome je 1959. godine potraživana imovina prema istoriji imovine br. 04/1986 od 30.04.2002. godine koju je izdala Direkcija za katastar, geodeziju i imovinu u Klini prenetu u ime DP-a [...]“.

Navodi podnosioca

25. Podnosioci zahteva osporavaju presudu [AC-I-17-0048] od 11. marta 2021. godine Žalbenog veća PKVS-a, navodeći da je ista doneta uz povredu njihovih osnovnih prava i sloboda zagarantovana članovima 24. [Jednakost pred zakonom] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i članom 1 Protokola 1 (Zaštita imovine) i 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.
26. Što se tiče navodnih povreda člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, podnosioci zahteva, u suštini, ističu da (i) sudovi nisu izveli sve dokaze koje je predložio njihov zastupnik, (ii) sudovi nisu naveli razloge u vezi sa odbijanjem da se isti izvedu, i (iii) nisu uzeli u obzir predlog njihovog zastupnika u vezi sa saslušanjem strana i svedoka i shodno tome, prema podnosiocima zahteva, „Neosnovan je i neprihvatljiv zaključak iznet u prvostepenoj presudi i drugostepenoj presudi Posebne komore Vrhovnog suda da postupak dokaza nije funkcionisao da bi se utvrdilo šta je pravično, a šta je pogrešno u vezi sa navodima iznetim o relevantnim činjenicama. To zato što Posebna komora Vrhovnog suda nije donela rešenje da izvede pravno važeće dokaze koje je

predložio zastupnik tužilaca, niti je dao razlog u vezi sa odbijanjem njihovog izvođenja”.

27. *S tim u vezi, podnosioci zahteva navode da su „predlažući dokaze, bilo u pisanoj formi ili saslušanjem svedoka, potkrepili svoje navode da je prvo gore navedenim rešenjem, R.S.H., pretku podnosilaca zahteva, oduzeta nepokretnost od preko 130 ha kao rezultat njegovog streljanja od strane jugoslovenske komunističke vlasti 1944. godine. Ove nepokretnosti su bile u vlasništvu pretka tužilaca. Zastupnik tužilaca je izneo sve navedene dokaze koji dokazuju odlučne činjenice da je jedini i zakoniti vlasnik bio R.S.. i njegovi potomci”.*
28. *Podnosioci zahteva dalje ističu sledeće: “Osporena presuda je doneta uz povredu ustavnih garancija u skladu sa članom 31. Ustava Republike Kosovo i članom 6. Evropske konvencije o osnovnim ljudskim pravima i slobodama. Ovo iz razloga što zastupniku tužilaca onemogućava da na ročištu razmatra sva sporna pitanja u vezi sa utvrđivanjem predmetne nepokretnosti, tako što ne može da postavi pitanja svedocima koje isti predlaže”. Oni dalje potenciraju da „su tužioci zajedno sa tužbom i dopunom tužbe predložili sudu da izvede pravno valjane dokaze radi utvrđivanja činjenica relevantnih za utvrđivanje svojine na njihovim nepokretnostima i svojini njihovih predaka, i to: (i) zaključak i mišljenje veštaka geodezije br. 04-56 od 30.04.2002. godine, (ii) reviziju katastra iz 1948. godine, (iii) preispitivanje katastra za posedovni list 45, KO Dush iz 1956. godine i (iv) rešenje Opštinskog narodnog veća Dobra Voda br. 01-920/1-1959 od 14. aprila 1959. godine kojim je Rexhep Sadri Hoti proglašen neprijateljem narodne vlasti i proizvoljno mu je oduzeta nepokretnost u površini od 110.84.95 ha i površini od 19.80.33 ha od strane jugoslovenske komunističke vlasti, streljajući ga 1944. godine. Njegovi potomci su Ahmet Hoti, Enver Hoti, Gani Hoti i drugi”. Dakle, prema podnosiocima zahteva, zaključak osporene presude „je proizvoljan i uvredljiv kada se navodi da su preci tužilaca dobrovoljno predali nepokretnosti koje su predmet zahteva i da nije dokazano da su ih predali zbog pretnje i sile. Ovakav zaključak krši ustavnu garanciju člana 31. Ustava Republike Kosovo za pravično i uredno suđenje”. Prema njima, za ove navode sud nije izveo nikakve dokaze i nije utvrdio pravno valjane činjenice o mogućnosti dobrovoljne predaje njihovih nepokretnosti tadašnjoj jugoslovenskoj vladi.*
29. *Što se tiče navoda o povredi člana 1 Protokola br. 1 EKLJP-a, podnosioci zahteva, između ostalog, navode da je njihov zastupnik “odlučno i uporno predlagao kako pismene dokaze tako i saslušanje svedoka da potkrepi-potvrdi svoje navode da je imovina koja je predmet zahteva oduzeta i da im je prinudno oduzeto pravo na ovu nepokretnost od strane jugoslovenske komunističke vlasti”. S tim u vezi, oni ističu da je oduzimanje njihove nepokretnosti očigledno i isključivo u suprotnosti sa članom 1. Protokola 1. EKLJP-a.*
30. *Podnosioci zahteva takođe ističu sledeće: “Sve države koje su napustile bivšu Jugoslaviju, počev od 1992. godine, usvojile su i već sprovele zakone za restituciju oduzete, nacionalizovane, zaplenjene ili na osnovu agrarne reforme imovine. Na osnovu ovih zakonskih odredbi, ove države su završile i okončale proces zakonitog i pravičnog vraćanja nepokretnosti njihovim prethodnim vlasnicima ili njihovim potomcima ili naslednicima. Dok se prema odredbi člana 22. Ustava Republike Kosovo, Evropska konvencija o osnovnim ljudskim pravima i slobodama (član 1, Protokol 1) direktno primenjuje sa prioritetom i u slučaju sukoba ima prednost nad odredbama zakona i drugih akata u Republici Kosovo, onda, upravo na ovom ustavnom osnovu, zahtevamo da se Ahmetu Hotiju i drugim tužiocima - naslednicima vrati imovina oduzeta povredom gore navedene konvencije”.*

31. Podnosioci zahteva dalje naglašavaju da je „arbitraran i uvredljiv zaključak presude prvostepenog suda da je predmetna imovina u društvenoj svojini, bez konkretizacije, bez izvođenja bilo kakvih dokaza i bez ispitivanja bilo koje činjenice gde se ta imovina nalazi, površina, lokacija i drugi elementi definicija i geometrijskih merenja”. Na osnovu toga, prema podnosiocima zahteva, u ovom slučaju, „Posebna komora Vrhovnog suda osporenim presudama u celini nije obezbedila podnosiocima zahteva pravično, pravilno i nepristrasno suđenje, a ni jednako suđenje za sve parničare“.
32. Podnosioci zahteva takođe navode povredu člana 24. Ustava. Što se tiče ovog navoda, oni se pozivaju na sadržaj člana, ne precizirajući njihove navode.
33. Na kraju, zastupnik podnosilaca zahteva od Suda traži sledeće: „Da me pozove kako bi mi omogućio učešće i razmatranje na raspravi”.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.
2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.
(...)

Evropska konvencija o ljudskim pravima

Član 6 (Pravo na pravično suđenje)

1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalažu interesi maloletnika ili zaštite privatnog života strana u sporu, ili kada to sud smatra izričito neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao naneti štetu interesima pravde.

Zakon br. 03/L-007 o vanparničnom postupku

Rešenje o nasleđivanju Član 171

- 171.1 Kada sud u naslednom postupku konstatuje kojim licima pripada pravo na nasleđe, proglasiće ova lica naslednicima putem svog rešenja o nasleđu.

Član 178

- 178.1 Smatra se da je putem pravosnažnog rešenja o nasleđu u kojem je konstatovano šta ulazi u naslednu imovinu, ko je naslednik umrlog, koliko je veliko

deo imovine koji mu pripada, da li je ograničeno ili zaduženo nasledno pravo, i na koji način, kao i da li postoji i koja prava legata postoje. Sve to važi i za delimično rešenje o nasleđe u pogledu onoga što je konstatovano putem njega.

ZAKON BR. 06/L-086 O SPECIJALNOJ KOMORI VRHOVNOG SUDA KOSOVA ZA PITANJA KOJA SE ODOSE NA KOSOVSKU AGENCIJU ZA PRIVATIZACIJU

Član 42 Opšta pravila izvođenja dokaza

3. Stranka koja tvrdi o postojanju određene činjenice ili dokaza dobija opravdanu priliku da podnese ili da na uvid materijalne dokaze koji potkrepljuju date tvrdnje. Ukoliko data stranka ne podnese ili ne da na uvid date dokaze, smatra se da stranka nije ispunila svoju obavezu ispunjavanja tereta dokaza kada govorimo o tim tvrdnjama.

Prihvatljivost zahteva

34. Sud prvo ocenjuje da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.
35. U tom smislu, Sud se prvo poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

36. Sud dalje takođe razmatra da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se prvo poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, koji propisuju:

Član 47 (Individualni zahtevi)

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48 (Tačnost podneska)

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49 (Rokovi)

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku ...”.

37. Sud na osnovu spisa predmeta prvo primećuje da su podnosioci zahteva Ahmet Hoti, Gani Hoti, Bajram Hoti, Elmi Hoti, Fehmi Hoti, Sokol Hoti, Musli Hoti, Vehbi Hoti, Ukshin Hoti, Kadri Hoti, Smajl Hoti, Xhevat Hoti i Nexhat Hoti iz Kline, koje zastupa advokat Albert Islami iz Prištine. Sud primećuje da Xhevat Hoti i Nexhat Hoti nisu bili strane u redovnim sudovima, već njihov sada pokojni otac Emin Mehmet Hoti. U dopisu koji je Sud poslao 28. oktobra 2021. godine zastupniku podnosilaca zahteva, tražeći dodatne informacije u vezi sa podnosiocima zahteva Xhevatom Hotijem i Nexhatom Hotijem, u kom svojstvu se pojavljuju pred Sudom, zastupnik podnosilaca zahteva je, između ostalog, istakao da se navedeni podnosioci zahteva „*pojavljuju u svojstvu jedinstvenih materijalno-pravnih suparničara njihovog oca Emina Mehmeta Hotija, bivšeg iz sela Resnik, opština Klina, koji je preminuo 14.02.2021. godine, i koji je bio jedan od suparničara*“.
38. Na osnovu napred navedenog, Sud naglašava da je kao glavno pitanje prihvatljivosti koje treba razmotriti u ovom slučaju činjenica da li su podnosioci zahteva Xhevat Hoti i Nexhat Hoti ovlašćene strane kao što se zahteva gore citiranim stavovima 1 i 7 člana 113. Ustava. Nakon toga, Sud će odvojeno razmotriti ispunjenje uslova ovlašćene strane, odnosno prihvatljivost zahteva podnosilaca (i) Xhevata Hotija i Nexhata Hotija, i (ii) Ahmeta Hotija, Ganija Hotija, Bajrama Hotija, Elmija Hotija, Fehmija Hotija, Sokola Hotija, Muslija Hotija, Vehbija Hotija, Ukshina Hotija, Kadrija Hotija i Smajla Hotija.

(i) Što se tiče podnosilaca zahteva Xhevata Hotija i Nexhata Hotija

39. Što se tiče ispunjavanja gore navedenih uslova od strane podnosilaca zahteva Xhevata Hotija i Nexhata Hotija, odnosno da li su oni ovlašćene strane pred Sudom, Sud na osnovu gore navedenih odredbi Ustava i Zakona treba to da oceni u smislu „statusa žrtva“ podnosilaca zahteva.
40. S tim u vezi, poznato je da se pred ovim Sudom mogu pojaviti pojedinci koji navode da su direktne žrtve mogućih povreda Ustava ili drugih međunarodnih instrumenata koji štite ljudska prava i slobode. Takođe, sudska praksa ovog Suda pokazuje da, u određenim slučajevima, čak i indirektne ili posredne žrtve mogu biti prihvaćene kao ovlašćene strane (vidi, slučaj Ustavnog suda u vezi sa članom 25. Ustava u vezi sa članom 2. EKLJP-a, KI41/12, *Gëzim i Makfire Kastrati*, presuda od 26. februara 2013. godine).
41. Da bi utvrdio status žrtve za podnosiocima zahteva, Sud se poziva na sudsku praksu ESLJP-a, koja predviđa slučajeve u kojima se indirektna ili posredna žrtva može pojaviti pred njim i biti legitimisana kao ovlašćena strana. Do danas, ESLJP je generalno prihvatao status indirektne ili posredne žrtve samo članovima uže porodice ili rođacima („next-of-kin“) koji su uspeali da dokažu da imaju značajan interes za slučaj pokojne osobe sa kojom su bili povezani.
42. Status indirektne ili posredne žrtve se dosledno dodeljuje osobama koje iznose tvrdnje o smrti ili nestanku voljene osobe (vidi, predmet ESLJP-a: *Varnava i drugi protiv Turske*, zahtevi br. 16-64/90) i 8 drugih, presuda od 18. septembra 2009. godine, stav 112). Ovakav pristup ESLJP se opravdava činjenicom da je član 2. EKLJP-a jedan od najosnovnijih odredbi celokupnog sistema zaštite EKLJP-a (vidi, predmet ESLJP-a: *Fairfield protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, zahtev br. 24790/04, presuda od 8. marta 2005. godine). Za član 2. EKLJP-a, ESLJP je kao indirektne ili posredne žrtve priznao članove uže porodice, posebno slučajeve koji se odnose na pozitivnu obavezu države da zaštiti njihovo pravo prema članu 2. EKLJP-a (vidi, predmete ESLJP-a: *Van Colle protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, zahtev br. 7678/09, presuda od 13. novembra 2012.

godine, stav 86, i *Tsalikidis i drugi protiv Grčke*, zahtev br. 73974/14, presuda od 16. novembra 2017. godine, stav 64).

43. Rodaci preminulih, kao indirektni ili posredne žrtve, takođe mogu podneti žalbe prema članovima 3. i 5. EKLJP-a u ime preminulog ili nestalog lica ako je navodna povreda usko povezana sa smrću ili nestankom i kao takva pokreće pitanja zaštićena članom 2. EKLJP-a (vidi, predmet ESLJP-a: *Khayrullina protiv Rusije*, zahtev br. 29729/09, presuda od 19. decembra 2017. godine, stavovi 91-92 i 100-107).
44. ESLJP je priznao ovaj status bivšim supružnicima (vidi, predmete: *McCann i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, zahtevi br. 18984/91 i druge po redu, presuda od 27. septembra 1995. godine); vanbračnim partnerima (vidi, predmet: *Velikova protiv Bugarske*, zahtev br. 41488/98, presuda od 18. maja 2000. godine); roditeljima (vidi, predmet: *Ramsahai i drugi protiv Holandije*, zahtev br. 52391/99, presuda od 15. maja 2007. godine); braćama ili sestrama (vidi, predmet: *Andronicou i Constannnou protiv Kipra*, zahtev br. 25052/94, presuda od 9. oktobra 1997. godine); deci (vidi, predmet: *McKerr protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, zahtev br. 28883/95, presuda od 4. maja 2001. godine); unucima (vidi, predmet: *Yaşa protiv Turske*, zahtev br. 22495/93, presuda od 2. septembra 1998. godine, stav 53).
45. Sud, u vezi sa ovim predmetima, primećuje da nijedan od njih nema veze sa pravom na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovano članom 6. EKLJP-a i članom 1. Protokola br. 1 EKLJP-a. U stvari, u slučajevima koji nisu bili blisko povezani sa „smrću“ ili „nestankom“ direktne žrtve, ESLJP je primenio mnogo restriktivniji pristup (vidi, predmet: *Karpylenko protiv Ukrajine*, zahtev br. 15509/12, presuda od 11. februara 2016. godine, stav 104). 54. Što se tiče žalbi na osnovu člana 6. EKLJP-a, ESLJP je bio spreman da rođaku prizna pravo na locus standi ili kada su žalbe bile od opšteg interesa, a podnosioci žalbe su, kao naslednici, imali legitiman interes da proslede zahtev (vidi, predmete ESLJP-a: *Marie-Louise Loyen i Bruneel protiv Francuske*, br. 55929/00, stav 29, presuda od 5. jula 2005. godine i *Bic i drugi protiv Turske*, br. 55955/00, stav 23, presuda od 2. februara 2006. godine), ili na osnovu direktnog dejstva na nasledna prava podnosioca zahteva (vidi predmet: *Ressegatti protiv Švajcarske*, zahtev br. 17671/02, stav 25, presuda od 13. jula 2006. godine).
46. Sud podseća da su u okolnostima ovog slučaja podnosioci zahteva *Xhevat Hoti i Nexhat Hoti* sinovi *Emina Mehmeta Hotija* koji su podneli zahtev Sudu. Smrt pokojnog *Emina Mehmeta Hotija* je prirodna smrt. Postupci pred redovnim sudovima su zapravo počeli i vodio ih je pokojni *Emin Mehmet Hoti*. Imajući to u vidu, Sud uzima u obzir da se predmet odnosi na građansko-imovinski spor, gde su podnosioci zahteva *Xhevat Hoti i Nexhat Hoti*, kao potomci *Emina Mehmeta Hotija*, nakon smrti svog oca podneli zahtev Ustavnom sudu.
47. Sud takođe primećuje da se u osporenoj presudi Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda AC-1-17-0048, koja je doneta 11. marta 2021. godine, ne pominje činjenica da je podnosilac zahteva *Emin Mehmet Hoti* preminuo, a u osporenoj presudi se kao tužilac pojavljuje ime pokojnog. Shodno tome, Sud utvrđuje da podnosioci zahteva *Xhevat Hoti i Nexhat Hoti* nisu bili strane u postupku pred Specijalizovanim većem i Žalbenim većem PKVS-a čiju presudu oni posebno osporavaju pred Sudom.
48. Sud takođe primećuje da je 11. marta 2021. godine, Žalbeno veće PKVS-a presudom [AC-I-17-0048] odbilo žalbu svih podnosilaca zahteva, kao neosnovanu, i potvrdilo presudu Specijalizovanog veća PKVS-a SCC-11-0289 od 24. januara 2017. godine. Žalbeno veće je u svojoj presudi, između ostalog, istaklo „[...] U ovom slučaju, Žalbeno veće primećuje da tužioci nisu rešili pitanje nasleđa. Tužiocu je sud dao mogućnost da

na ročišta od 14.11.2016. godine podnese rešenje o nasleđivanju radi dokazivanja njihove aktivne legitimacije, ali ovaj dokument nije dostavljen. Žalbeno veće ocenjuje da je rešenje o nasleđivanju jedini dokument iz člana 171.1 u vezi sa članom 178.1 Zakona o vanparničnom postupku kojim se potvrđuje aktivna legitimacija u postupku“. Shodno tome, Sud primećuje da Eminu Mehmetu Hotiju (ocu podnosilaca zahteva), kao i ostalim podnosiocima zahteva, nije priznat aktivni legitimitet, odbijajući im priznanje prava svojine nad spornom imovinom.

49. U ovom kontekstu, Sud se poziva na sudsku praksu ESLJP-a koja je utvrdila da „reč žrtva u kontekstu člana 34. EKLJP-a označava lice ili osobe koje su direktno ili indirektno pogođene navodnom povredom, ali i indirektnu žrtvu kojoj bi kršenje nanelo štetu ili bi imalo valjan ili lični interes da se ovo kršenje okonča“ (vidi, predmet: *Vallianatos i drugi protiv Grčke* [VV], zahtevi br. 29381/09 i 32684/09, presuda od 7. novembra 2013. godine, stav 47). Prema ESLJP-u, pojam „žrtve“ se tumači autonomno i bez obzira na lokalna pravila, kao što su ona koja imaju interes ili priliku da preduzmu akciju (vidi, predmet: *Gorraiz Lizarraga i drugi protiv Španije*, zahtev br. 62543/00, presuda od 27. aprila 2004. godine, stav 35) iako Sud mora uzeti u obzir činjenicu da je podnosilac zahteva bio strana u postupcima pred domaćim sudovima“ (vidi, slučaj: *Aksu protiv Turske* [VV], zahtev br. 4149/04 i 41029/04, presuda od 15. jula 2012. godine, stav 52; *Micallef protiv Malte* [VV], zahtev br. 17056/06, presuda od 15. oktobra 2009. godine, stav 48; *Bursa Barosu Baskanligi i drugi protiv Turske*, zahtev br. 25680/05, presuda od 19. juna 2018. godine, stavovi 109-117).
50. Shodno tome, na osnovu gore navedenog, Sud podseća da su podnosioci zahteva Xhevat Hoti i Nexhat Hoti (kao i drugi podnosioci) u svom zahtevu suštinski naveli povredu člana 31. Ustava i povredu prava na imovinu zagarantovanog članom 46. Ustava. U tom kontekstu, Sud podseća da u sudskim postupcima koji su zaključeni pred redovnim sudovima nije utvrđeno niti potvrđeno da je Emin Mehmet Hoti, otac podnosilaca zahteva, bio vlasnik spornih imovina.
51. Stoga, na osnovu gore navedenog, odnosno pozivajući se na sudsku praksu ESLJP-a i sudsku praksu Suda (KI34/20, podnosilac zahteva: *Ramadan Zogaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. novembra 2020. godine, KI11/20 podnositeljka zahteva: *Fllanza Pozhegu*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2020. godine), Sud utvrđuje da podnosioci zahteva nisu ovlašćena strana kao što je propisano u stavovima 1. i 7. člana 113. Ustava i pravilu 39 (1) (a) Poslovnika da podnesu zahtev protiv presude koja je doneta u postupku u kome podnosioci zahteva Xhevat Hoti i Nexhat Hoti nisu bili strane u postupku ili kojom nije doneta odluka u vezi sa njihovim pravima (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj Suda: KI74/13, podnosilac zahteva: *Shefqet Hasimi*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. septembra 2013. godine, stav 25).
52. U zaključku, Sud, u skladu sa stavovima 1. i 7. člana 113. Ustava i pravilom 39 (1) (a) Poslovnika, utvrđuje da podnosioci zahteva Xhevat Hoti i Nexhat Hoti nisu ovlašćene strane i da njihov zahtev ne ispunjava uslove navedene u članovima 113.1 i 113.7 Ustava, članu 47. Zakona i pravilu 39 (1) (a) Poslovnika.

(ii) Što se tiče podnosilaca zahteva Ahmeta Hotija, Ganija Hotija, Bajrama Hotija, Elmija Hotija, Fehmija Hotija, Sokola Hotija, Muslija Hotija, Vehbija Hotija, Ukshina Hotija, Kadrija Hotija i Smajla Hotija
53. Što se tiče ispunjenosti gore navedenih uslova prihvatljivosti, Sud utvrđuje da su podnosioci zahteva Ahmet Hoti, Gani Hoti, Bajram Hoti, Elmi Hoti, Fehmi Hoti, Sokol Hoti, Musli Hoti, Vehbi Hoti, Ukshin Hoti, Kadri Hoti, Smajl Hoti ovlašćene strane koje

osporavaju akt javnog organa, odnosno presudu Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda AC-1-17-0048 od 11. marta 2021. godine, nakon što su iscrpeli sva pravna sredstva predviđena zakonom. Podnosioci zahteva su takođe naglasili prava i slobode za koje navode da su im povređene u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona i podneli su zahtev u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona.

54. Sud dalje razmatra da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti propisane u stavu (2) pravila 39 (Kriterijum o prihvatljivosti) Poslovnika. Pravilo 39 (2) Poslovnika propisuje uslove na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući uslov da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Pravilo 39 (2) posebno propisuje:

Pravilo 39
(Kriterijum o prihvatljivosti)

"(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju".

55. Sud prvo ističe da gore navedeno pravilo, na osnovu sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) i Suda, omogućava poslednje navedenom da proglašava zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može proglasiti zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako isti oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je definisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.
56. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četvrtog stepena“; (ii) navodi kategorisani „odsustvom očigledne ili evidentne povrede“; (iii) navodi koji su „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“; i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi (vidi, slučajeve ESLJP-a: *Kemmachev protiv Francuske*, zahtev br. 17621/91, kategorija (i), *Mentzen protiv Litvanije*, zahtev br. 71074/01, kategorija (ii) i *Trofimchuk protiv Ukrajine*, zahtev br. 4241/03, kategorija (iii)).
57. U smislu ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno, ocenjujući da li je isti očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanu u ovom zahtevu i na odgovarajuće navode podnosilaca zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, prema članu 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.
58. Sud podseća da podnosioci zahteva u suštini navode: i) povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, ii) navodne povrede člana 46. Ustava u vezi sa članom 1 Protokola 1 EKLJP-a, i iii) navodne povrede člana 24. Ustava.

Što se tiče navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a

59. U ovom kontekstu, Sud prvo podseća da se okolnosti slučaja odnose na nepokretnost za koju podnosioci zahteva navode da su im tadašnje jugoslovenske vlasti oduzele od njihovog pretka, podnosioca zahteva Ahmeta Hotija, koji je još uvek živ. Prema podnosiocima zahteva, 14. aprila 1959. godine, Opštinsko narodno veće Dobra Voda je rešenjem (br. 01-920/1-1959) oduzelo nepokretnosti u površini od 110.84.95 ha i 19.80.33 ha od njihovog pretka R.S.H i prenelo poljoprivrednom preduzeću NSH NPB

„Malishgan“ iz Kline. Podnosioci zahteva su 2011. godine podneli tužbu PKVS-u protiv KAP-a, kao upravnika društvenih imovina, gde su tražili utvrđivanje prava svojine i predaju u posed predmetnih nepokretnosti. Specijalizovano veće PKVS-a je odbilo tužbu podnosioca zahteva, kao neprihvatljivu, „*jer nisu podneli dokaze o svom nasleđu*, dok je tužbu podnosioca zahteva Ahmeta Hotija odbio, kao neosnovanu, naglašavajući da podnosilac zahteva „*nije bio dovoljno konkretan u vezi sa lokacijom zemljišta za koje navodi da mu je eksproprijano*“.. Žalbeno veće PKVS-a, gde su podnosioci zahteva izjavili žalbu, takođe je odbilo njihovu žalbu, kao neosnovanu, naglašavajući da „*podnosioci zahteva nisu rešili pitanje nasleđa i da je rešenje o nasleđivanju jedini dokument iz člana 171.1 u vezi sa članom 178.1 Zakona o vanparničnom postupku koji potvrđuje aktivnu legitimaciju u postupku*“. U vezi sa podnosiocem zahteva Ahmetom Hotijem, Žalbeno veće je navelo da podnosilac zahteva nije pružio objašnjenja i dokaze u vezi sa njegovim navodima, gde je između ostalog naveo da „*U vezi sa tužiocem br. 3, Žalbeno veće smatra da su strane u skladu sa članom 42.3 Zakona dužne da iznesu sve činjenice na kojima zasnivaju svoje tvrdnje i da dokažu navedene činjenice, radi potkrepljenja svojih tvrdnji*“.

60. Podnosioci zahteva osporavaju zaključak redovnih sudova pred Sudom, iznoseći navode koji se odnose, u suštini, na procesne garancije zagarantovane članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a. S tim u vezi, podnosioci zahteva, između ostalog, ističu neizvođenje dokaza i pogrešno utvrđivanje činjenica koje su izneli pred sudom, povezujući to sa nenaslušanjem svedoka koje je njihov zastupnik predložio sudu.
61. Razmatrajući ove navode, Sud prvo ističe da se isti u suštini odnose na pogrešno utvrđivanje činjenica, koje Sud, u skladu sa svojom sudskom praksom i praksom ESLJP-a, smatra „*navodima četvrtog stepena*“.
62. U kontekstu ove kategorije navoda, Sud naglašava da je on, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali uzimajući u obzir i njegove karakteristike, koje su utvrđene u EKLJP-u (vidi u ovom kontekstu, objašnjenje u Praktičnom vodicu ESLJP-a od 30. aprila 2022. godine kroz uslove prihvatljivosti; deo I. Neprihvatljivost na osnovu merituma; A. Očigledno neosnovani zahtev; 2. „Četvrta instanca“, stavovi 289 i 305), načela subsidijarnosti i doktrine četvrte instance, dosledno isticao razliku između „*ustavnosti*“ i „*zakonitosti*“ i tvrdio da nije njegov zadatak da se bavi greškama u činjenicama ili tumačenju i pogrešnoj primeni zakona, koje je navodno izvršio redovan sud, osim i u meri u kojoj su se takvim greškama mogla povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom i/ili EKLJP-om (vidi, u ovom kontekstu, između ostalog, slučajeve Suda: KI179/18, podnositeljka zahteva: *Belgijzar Latifi*, rešenje o neprihvatljivosti od 23. jula 2020. godine, stav 68; KI49/19, podnosilac zahteva: *Limak Kosovo International Airport S.H.A., „Adem Jashari*“, rešenje od 31. oktobra 2019. godine, stav 47; KI56/17, podnositeljka zahteva: *Lumturije Murtezaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35; i KI154/17 i KI05/18, podnosilac zahteva: *Basri Deva, Afërdita Deva i Društvo sa ograničenom odgovornošću „Barbas*“, rešenje o neprihvatljivosti od 12. avgusta 2019. godine, stav 60).
63. Sud je takođe dosledno tvrdio da nije uloga ovog Suda da razmatra zaključke redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i primenom materijalnog prava i da ne može sam da ocenjuje činjenice koje su dovele dotle redovni sud da donese jednu umesto neke druge odluke. U suprotnom, Sud bi postupao kao sud „*četvrtog stepena*“, što bi za posledicu imalo nepoštovanje granica utvrđenih u njegovoj nadležnosti (vidi, u ovom kontekstu, slučaj ESLJP-a: *García Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i reference koje se u njemu koriste; i vidi, slučajeve Suda: KI49/19, gore citiran, stav 48 i KI154/17 i KI05/18, gore citiran, stav 61).

64. Sud, međutim, ističe da sudska praksa ESLJP-a i Suda takođe navodi okolnosti pod kojima bi trebalo napraviti izuzetke od ovog stava. Kao što je gore navedeno, dok redovni sudovi imaju primarni zadatak da rešavaju pitanja u vezi sa tumačenjem važećeg zakona, uloga Suda je da obezbedi ili proveriti da li su efekti ovog tumačenja kompatibilni sa Ustavom i EKLJP-om (vidi, slučaj ESLJP-a: *Miragall Escolano i drugi protiv Španije*, br. 38366/97, presuda od 25. maja 2000. godine, stavovi 33-39; i vidi, takođe slučaj Suda: KI154/17 i KI05/18, gore citiran, stav 63). U principu, takav izuzetak se odnosi na slučajeve za koje se ispostavi da su očigledno proizvoljni, uključujući i one u kojima je sud „očigledno pogrešno primenio zakon“ u konkretnom slučaju i koji su mogli dovesti do „proizvoljnih“ ili „očigledno neobrazloženih“ zaključaka za dotičnog podnosioca zahteva (za detaljnije objašnjenje u vezi sa konceptom „primena zakona na očigledno pogrešan način“, vidi, između ostalog, Vodič ESLJP-a za član 6. EKLJP-a (građanski aspekt), od 31. avgusta 2020. godine, deo IV Proceduralni uslovi 3. Četvrti stepeni; b. Delokrug i ograničenja nadzora Suda, stavovi 329-333, i slučaj Suda: KI154/17 i KI05/18, gore citiran, stavovi 60 do 65 i reference koje su tamo korišćene).
65. U ovom kontekstu, Sud ponovo podseća da se u okolnostima ovog slučaja, glavni navodi podnosioca zahteva odnose na pogrešno utvrđivanje činjenica od strane redovnih sudova. U suštini, podnosioci zahteva navode da su Specijalizovano veće i Žalbeno veće PKVS-a pogrešile u tumačenju činjenica i da nisu uzele u obzir svedoke koje je predložio njihov zastupnik u dobijanju informacija o nasilnom oduzimanju imovine i lokaciji sporne imovine i njenom korišćenju od strane podnosioca zahteva.
66. Što se tiče podnosioca zahteva Ganija Hotija, Bajrama Hotija, Elmija Hotija, Fehmija Hotija, Sokola Hotija, Muslija Hotija, Vehbija Hotija, Ukshina Hotija, Kadrija Hotija, Smajla Hotija i Emina Mehmet Hotija, koga pred Sudom zastupaju Xhevat Hoti i Nexhat Hoti (njegovi sinovi), Specijalizovano veće Posebne komore Vrhovnog suda je presudom [SCC-11-0289] od 24. januara 2017. godine istaklo sledeće:
- “Tužioci od broja 5 do 15 nisu podneli dokaze o svom nasleđu. Činjenica da su im preci umrli nije dovoljna da se dokaže ko su bili zakonski naslednici pokojnikove imovine. Predloženi dokazi nisu vezani za to, umrlice nisu rešenja o nasleđivanju. Dakle, tužioci nisu uspeali da dokažu svoj aktivni legitimitet. Njihove tužbe su stoga neprihvatljive”.*
67. Što se tiče podnosioca zahteva Ahmeta Hotija, Specijalizovano veće Posebne komore Vrhovnog suda je, presudom [SCC-11-0289] od 24. januara 2017. godine, naglasilo sledeće:

Tužba tužioca broj 3 je neosnovana. Tužilac nije bio konkretno dovoljan u pogledu lokacije predmetnog zemljišta koje mu je navodno eksproprijirano. Odluka na koju se tužilac poziva nije dostavljena sudu. Kako nije bilo potkrepljenih navoda u vezi sa navodnom eksproprijacijom silom, nije bilo moguće pribaviti dokaze u vezi s tim. Opšte pozivanje na situaciju u to vreme ili na ono što se moglo dogoditi drugima nije dovoljno da se utvrdi šta se dogodilo ovom tužiocu.

Sudu nije bilo potrebno da pribavlja dokaze u vezi sa lokacijom eksproprijacije tužioca, jer dokazni postupak nema funkciju da dozvoli tužiocu da promeni svoja potraživanja. Dokazni postupak ima funkciju da utvrdi šta je ispravno, a šta pogrešno u pogledu osporenih tvrdnji o relevantnim činjenicama. Bez dovoljno konkretnih tvrdnji, nema potrebe za prikupljanjem dokaza. Sud takođe nije imao potrebu da sasluša tužioca. Prvo, zakon dozvoljava stranci da se obrati sudu samo ako sud odluči da joj postavi pitanje, a sud nije imao razloga za to, jer nije bilo smetnje da zastupnik govori. Njegova dužnost je bila da se pripremi. Drugo,

tužilac se nije pojavio na ročištu koje je bilo zakazano pre dva meseca i pred sudom nije izneo opravdanje za njegov izostanak.

68. Rešavajući iste navode, Žalbeno veće PKVS-a je, presudom [AC-I-17-0048] od 11. marta 2021. godine, dalo razloge za odbijanje žalbe podnosioca zahteva Ganija Hotija, Emina Mehmet Hotija (koga pred Sudom zastupaju Xhevat Hoti i Nexhat Hoti), Bajrama Hotija, Elmija Hotija, Fehmija Hotija, Sokola Hotija, Muslija Hotija, Vehbija Hotija, Ukshina Hotija, Kadrija Hotija i Smajla Hotija, i naglasilo sledeće:

“Ožalbena presuda Specijalizovanog veća je tačna u rezultatu i zakonskom obrazloženju, stoga, ista treba da se potvrdi“.

Što se tiče tužilaca pod rednim brojem 5 do 15, u slučaju tužbe koja se odnosi na prava na nasleđenoj imovini, sud mora ex officio da razmotri da li su svi naslednici zastupljeni. Rešenje o nasleđivanju je jedini dokument koji pokazuje dovoljno dokaza o naslednom položaju i treba ga tražiti od tužilaca čim se pojavi sumnja da nisu svi naslednici predstavljeni kao tužioci u ovom predmetu. Ako rešenje o nasleđivanju nije podneto u razumnom roku, tužba se mora odbaciti kao neprihvatljiva. Međutim, aktivna legitimnost tužioca je osporena, aktivna legitimnost se mora odmah razmotriti, jer će to biti gubljenje vremena i resursa da se ide dalje sve dok nije jasno da li tužilac može biti nosilac prava za koje navodi. Ako ne može biti nosilac prava za koje tvrdi, tužba se mora odbaciti kao neprihvatljiva. U ovom slučaju, Žalbeno veće primećuje da tužioci nisu rešili pitanje nasleđa. Tužiocu je sud dao mogućnost da putem ročišta od 14.11.2016. godine pošalje rešenje o nasleđivanju radi dokazivanja njihove aktivne legitimacije, ali on ovaj dokument nije dostavio. Žalbeno veće ocenjuje da je rešenje o nasleđivanju jedini dokument zasnovan na članu 171.1 u vezi sa članom 178.1 Zakona o vanparničnom postupku, kojim se potvrđuje aktivna legitimnost u postupku. Na osnovu iznetih razloga, žalba tužioca se odbija kao neosnovana i potvrđuje se ožalbena presuda Specijalizovanog veća PKVS-akao pravična i zasnovana na zakonu.

69. Žalbeno veće PKVS-a je takođe, presudom [AC-I-17-0048] od 11. marta 2021. godine, dalo razloge za odbijanje žalbe podnosioca zahteva Ahmeta Hotija i istaklo sledeće:

„[...] Što se tiče tužioca br. 3, Žalbeno veće smatra da su, u skladu sa članom 42.3 Zakona, strane dužne da iznesu sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahteve i da dokažu navedene činjenice, kako bi potkrepile svoje tvrdnje.

U ovom slučaju, sam tužilac je istakao da mu je tadašnja vladajuća vlast uskratila pravo i da je spornu imovinu uzela u posed Zemljoradnička zadruga u cilju sprovođenja politike kolektivizacije zemljišta komunističkog režima. Iz ovoga proizilazi da je tužilac upoznat sa razlozima zbog kojih je prenos svojine već bio upisan u katastarskim knjigama 1959. godine i zbog čega je došlo do promene poseda. Stoga je na njemu da se izjasni zašto ove radnje nisu bile valjane i zašto se te nepravilnosti nisu mogle ranije otkloniti.

Tužilac je propustio da podnese objašnjenja ili dokaze kojima bi osporio pravnu valjanost osnova po kome je 1959. godine navodna imovina prema istorijatu imovine br. 04/1986 od 30.04.2002 izdata od strane Direkcije za katastar, geodeziju i imovinu u Klini prenetana ime DP-a.

Tužilac do 2011. godine, kada je podneo prvu tužbu PKVS-u, nije predočio nijedan dokaz kojim bi se utvrdilo da je nekad osporio zakonitost katastarskih promena u vezi sa tom imovinom

[...]“.

70. S tim u vezi, Sud smatra da su Specijalizovano veće PKVS-a i Žalbeno veće PKVS-a, u okolnostima ovog slučaja razmotrili i obrazložili navode podnosioca zahteva, i da Sud primećuje da su oba suda utvrdila da je što se tiče podnosioca zahteva E.H, R.H i V.H (koji nisu podnosioci zahteva pred Sudom), njihova tužba odbijena, zato što njihov zastupnik nije podneo punomoćja za zastupanje čak ni pored zahteva Suda. Što se tiče aktuelnih podnosioca zahteva, sudovi su utvrdili da „u slučaju tužbe koja se odnosi na prava na nasleđenoj imovini“ podnosioci zahteva nisu dokazali nikakvim dokazima kojima bi se utvrdilo da mogu biti nosioci prava za koje tvrde, odnosno sporne nepokretnosti. Shodno tome, Specijalizovano veće PKVS-a i Žalbeno veće PKVS-a su istakli da podnosioci zahteva nisu dokazali da imaju aktivni legitimitet. Što se tiče podnosioca zahteva Ahmeta Hotija, sudovi su odbili njegovu tužbu, kao neosnovanu, na osnovu toga što nije uspeo da odredi tačnu lokaciju navodne nepokretnosti; da je bio obavešten o razlozima oduzimanja imovine i nije uspeo da „navede zašto te radnje nisu bile valjane i zašto nisu ranije mogle da se reše nepravilnosti“; nije podneo dokaze da je eksproprijacija izvršena nasilno i nije predložio nijedan dokaz kojim bi se utvrdilo da je nekad osporio zakonitost katastarskih promena u vezi sa tom imovinom.
71. Na osnovu gore navedenog, Sud primećuje da je Žalbeno veće PKVS-a ocenilo tumačenje Specijalizovanog veća u vezi sa proceduralnim odredbama u pogledu aktivnog legitimiteta podnosioca zahteva. Žalbeno veće je tokom razmatranja navoda podnosioca zahteva obrazložilo da je Specijalizovano veće s pravom odbilo tužbu podnosioca zahteva, pošto podnosilac zahteva nije podneo rešenje o nasleđivanju da dokaže aktivni legitimitet u vezi sa osporenim parcelama.
72. Sud podseća da je Žalbeno veće odbilo žalbu podnosioca zahteva na rešenje Specijalizovanog veća iz proceduralnih razloga, pošto podnosioci zahteva nisu dostavili rešenje o nasleđivanju da bi dokazali svoj aktivni legitimitet, dok su tužbu podnosioca Ahmet Hoti, sudovi odbili kao neosnovanu sa obrazloženjem da „nije predložio nijedan dokaz kojim bi se utvrdilo da je nekad osporio zakonitost katastarskih promena u vezi sa tom imovinom“. Sud primećuje da u vezi sa zahtevom za priznanje prava na imovinu i vraćanje spornih parcela, redovni sudovi nisu se posebno bavili sa samom suštinom zahteva podnosioca (vidi, slučaj Suda: KI101/19, podnosilac zahteva: Ljubiša Trajković, rešenje o neprihvatljivosti od 4. decembra 2020. godine, stav 49, vidi i slučaj Suda: KI104/17, podnosilac zahteva: Naser Berisha, rešenje o neprihvatljivosti od 4. decembra 2017. godine, stav 33).
73. Stoga, uzimajući u obzir navode koje su predstavili podnosioci zahteva i činjenice koje su oni izneli, kao i gore razrađena obrazloženja redovnih sudova, Sud smatra da podnosioci zahteva ne dokazuju niti dovoljno potkrepljuju svoje navode, a samim tim, njihovi navodi se kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju „četvrtog stepena“ i kao takvi, odražavaju navode na nivou „zakonitosti“ i nisu argumentovani na nivou „ustavnosti“. Shodno tome, isti su očigledno neosnovani, na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.
74. U vezi sa navodnim nesaslušanjem strana i predloženim svedocima, Sud primećuje da je presudom [SCC-11-0289] Specijalizovanog veća PKVS-a od 24. januara 2017. godine obrazloženo sledeće: „Sud takođe nije morao da sasluša tužioca. Prvo, zakon dozvoljava stranci da se obrati sudu samo ako sud odluči da mu postavi pitanje, a sud nije imao razloga za to, jer nije bilo smetnje da zastupnik govori. Njegova je dužnost bila da se pripremi. Drugo, tužilac se nije pojavio na ročištu koje je bilo zakazano pre dva meseca i sudu nije izneto opravdanje za njegov izostanak“. Na osnovu toga, Sud smatra da postupci u celini pred redovnim sudovima nisu bili nepravilni ili proizvoljni.
75. S tim u vezi, Sud primećuje da su u prvostepenom sudu održana dva ročišta, jedno 14. novembra 2016. godine i drugo 16. januara 2017. godine, na kojima je učestvovao

punomoćnik podnosilaca zahteva, što je navedeno u presudi Žalbeno veća PKVS-a: „Zastupnik tužilaca je na drugom ročištu predložio da se stranke lično saslušaju u vezi sa okolnostima eksproprijacije predmetnog zemljišta i svedoci su predložili da dokažu nesmetano korišćenje zemljišta od strane tužilaca. Međutim, niko od tužilaca se nije pojavio na ročištu koje je zakazano pre dva meseca”.

76. Sud primećuje da ročište nije održano pred Žalbenim većem, zato što je relevantno Veće odlučilo na osnovu ovlašćenja iz Zakona o PKVS-u da ne održi ročište. Ovo Veće je odlučilo na osnovu žalbe i odgovora na žalbu da potvrdi presudu [SCC-11-0289] od 24. januara 2017. godine Specijalizovanog veća PKVS-a.
77. U tom smislu, Sud se poziva na sudsku praksu ESLJP-a i Suda da bi naglasio da pravo na saslušanje u žalbenom postupku nije apsolutno. U principu, ako se saslušanje održalo u prvostepenom sudu, u žalbenom postupku to nije obavezno (vidi, slučaj Suda: KI143/16, podnosilac zahteva: *Muharrem Blaku i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 8. juna 2018. godine, stav 49).
78. Sud naglašava da član 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a ne garantuju nikome povoljan ishod tokom suđenja niti propisuju da Sud dovodi u pitanje primenu materijalnog prava od strane redovnih sudova u parničnom sporu, gde obično jedna strana dobija, a druga gubi (vidi, između ostalog, slučajeve Suda: KI118/17 podnosilac zahteva: *Šani Kervan i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. januara 2018. godine, stav 36; KI49/19, gore citiran, stav 54; i KI99/19, podnositeljka zahteva: *Persa Raičević*, rešenje o neprihvatljivosti od 19. decembra 2019. godine, stav 48).
79. Stoga, čak i u vezi sa ovim navodom, Sud smatra da su podnosioci zahteva jednostavno nezadovoljni ishodom postupka pred većima PKVS-a, pa njihovo nezadovoljstvo samo po sebi ne može da podstakne utemeljenu tvrdnju o povredi osnovnih prava i sloboda zagarantovana Ustavom (vidi, slučaj ESLJP-a: *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, zahtev br. 5503/02, presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21).
80. Na osnovu gore navedenog, Sud ovaj navod podnosilaca zahteva smatra navodom koji je kategorisan kao „očigledno ili evidentno odsustvo povrede“ i shodno tome, isti smatra očigledno neosnovanim, na ustavnim osnovama.

Što se tiče navoda o povredi člana 46. Ustava u vezi sa članom 1 Protokola br. 1 EKLJP-a

81. Što se tiče navoda o povredi prava na imovinu, Sud podseća da podnosioci zahteva ističu sledeće: „Imovina koja je predmet zahteva je oduzeta i njima je uskraćeno pravo na ovu nepokretnost nasiljem koje je instrumentalizovala jugoslovenska komunistička vlast“.
82. Podnosioci zahteva dalje dodaju sledeće: „Arbitraran je i uvredljiv zaključak presude prvostepenog suda da je predmetna imovina u društvenoj svojini, bez konkretizacije, bez izvođenja bilo kakvih dokaza i bez ispitivanja bilo koje činjenice gde se ta imovina nalazi, površina, lokacija i drugi elementi definicija i geometrijskih merenja“.
83. Sud podseća da su žalbe podnosilaca zahteva Ganija Hotija, Emina Hotija (Xhevata Hotija i Nexhata Hotija), Bajrama Hotija, Elmija Hotija, Fehmija Hotija, Sokola Hotija, Muslija Hotija, Vehbija Hotija, Ukshina Hotija, Kadrija Hotija i Smajla Hotija odbijene od strane Žalbenog veća PKVS-a, zato što „je tužiocima data mogućnost od strane suda da putem ročišta od 14.11.2016. godine pošalju rešenje o nasleđivanju radi dokazivanja svoje aktivne legitimacije, ali oni nisu dostavili ovaj dokument. Žalbeno veće ocenjuje da je rešenje o nasleđivanju jedini dokument iz člana 171.1 u vezi sa

članom 178.1 Zakona o vanparničnom postupku kojim se potvrđuje aktivna legitimacija u postupku. Na osnovu iznetih razloga, žalba tužioca se odbija, kao neosnovana, i potvrđuje ožalbena presuda Specijalizovanog veća PKVS-a kao pravična i zasnovana na zakonu”.

84. Na kraju, Žalbeno veće, što se tiče podnosioca zahteva Ahmeta Hotitja, obrazlaže sledeće: “Što se tiče tužioca br. 3, Žalbeno veće smatra da su, u skladu sa članom 42.3 Zakona, strane dužne da iznesu sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahteve i da dokažu navedene činjenice, kako bi potkrepile svoje tvrdnje. Tužilac je propustio da podnese objašnjenja ili dokaze kojima bi osporio pravnu valjanost osnova po kome je 1959. godine navodna imovina prema istorijatu imovine br. 04/1986 od 30.04.2002 izdata od strane Direkcije za katastar, geodeziju i imovinu u Klini prenetu u ime DP-a”.
85. Na osnovu gore navedenog, Sud utvrđuje da se u okolnostima ovog slučaja ne radi o imovinskom pravu stečenom pravosnažnom sudskom odlukom niti o legitimnom očekivanju, zato što podnosioci zahteva nemaju izvršno pravo kojim utvrđuju i dokazuju da imaju pravo svojine na predmetnoj nepokretnosti (vidi, slično, slučaj ESLJP-a: *Kopecký protiv Slovačke* [VV], načela navedena u stavu 52). Stoga, u ovim okolnostima, podnosioci zahteva ne mogu da navode povredu imovinskih prava, sve dok su veća PKVS-a u njihovom slučaju razmatrala samo proceduralne aspekte njihove tužbe/žalbe u vezi sa zahtevima za utvrđivanje i predaju u posed i korišćenje spornih nepokretnosti.
86. U tom kontekstu, Sud podseća da on sam ne može postati činjenični sud i odlučivati o priznavanju ili utvrđivanju svojine na imovini ili imovinama, zato što takva nadležnost, po pravilu, pripada sudovima redovne nadležnosti. Pored toga, nijedna sudska odluka ne potvrđuje da podnosioci zahteva imaju pravo svojine na spornoj nepokretnosti. Sud ističe da u pogledu imovinskih prava on može da interveniše samo kada je podnosiocima zahteva priznato pravo svojine pravosnažnom sudskom odlukom ili zakonom, a primena tako stečenog prava nije primenjivana u praksi kod javnih organa (vidi, gore opšta načela, nalaze ESLJP-a, stav 74 ovog dokumenta).
87. Takođe u vezi sa pitanjem povraćaja imovine, Sud se poziva i na glavne odluke ESLJP-a u kojima se raspravljalo o pitanju povraćaja imovine, primenljivosti garancija člana 1. Protokola br. 1 EKLJP-a u vezi sa povraćajem imovine, i obavezama koje države članice Saveta Evrope (u daljem tekstu: države ugovornice) imaju u tom pogledu (vidi, između ostalog, presudu ESLJP-a od 4. marta 2003. godine, *Jantner protiv Slovačke*, br. 39050/97, stav 34; presudu ESLJP-a [VV] od 10. jula 2002. godine, *Gratzinger i Gratzingerova protiv Republike Češke*, br. 39794/98, stavovi 70-74).
88. Sud primećuje da se u gore navedenim odlukama ESLJP-a, u konkretnim stavovima koji su gore citirani, između ostalog, navodi da se član 1. Protokola br. 1. EKLJP-a ne može tumačiti kao nametanje opštih obaveza državama ugovornicama da vrate imovinu koja im je prenetu pre ratifikacije EKLJP-a. Ovo je prvo osnovno načelo. Ovaj član se takođe ne može tumačiti tako da isti ograničava slobodu država ugovornica da odrede obim povraćaja ili izbor uslova pod kojima će se izvršiti povraćaj imovine bivšim vlasnicima. Ovo je drugo osnovno načelo (vidi, presudu ESLJP-a: *Jantner protiv Slovačke*, gore citiran, stav 34).
89. Sud naglašava da na osnovu gore navedenog, Sud primećuje da EKLJP i sudska praksa ESLJP-a: (i) ne obavezuje države ugovornice da donesu zakon o povraćaju imovine; (ii) dozvoljava državama ugovornicama značajnu slobodu u određivanju i utvrđivanju obima povraćaja imovine i odabiru uslova koji se na njega primenjuju; (iii) omogućava državama ugovornicama da definišu ili isključe određene kategorije iz dodeljivanja prava na povraćaj imovine; i (iv) obavezuje države ugovornice da u slučajevima kada same

odluče da donesu zakon o povraćaju imovine, poštuju pravo na zaštitu imovine koje je zagarantovano članom 1. Protokola br. 1 EKLJP-a, zato što je u takvim slučajevima zaštita prema ovom članu pravo koje je zagarantovano EKLJP-om. Ovo su četiri opšta principa u vezi sa pitanjem "povraćaja imovine" na osnovu EKLJP-a i sudske prakse ESLJP-a, koja je već konsolidovana po ovom pitanju (vidi, slučaj Suda: KI71/19, podnosilac zahteva: *Avni Vula*, gore citiran, stav 27).

90. U ovom konkretnom slučaju, Sud primećuje da u Republici Kosovo ne postoji poseban zakon o povraćaju imovine i da se samim tim zahtevi za povraćaj imovine ne mogu zasnivati na garancijama koje pruža član 1. Protokola br. 1 EKLJP-a ili, *mutatis mutandis*, na garancijama iz člana 46. [Zaštita Imovine] Ustava. Ovo, kao što je prethodno objašnjeno, samo zato što se za zahteve za povraćaj imovine ne može smatrati da predstavljaju "legitimno očekivanje" sve dok ne postoji zakon o povraćaju imovine (vidi, slučaj suda br. KI78/18, podnosilac zahteva: *Pashk Malota*, gore citiran, stav 53 i KI71/19, podnosilac zahteva: *Avni Vula*, gore citiran, stav 28).
91. Stoga, čak i u vezi sa ovim navodom, Sud smatra da su podnosioci zahteva jednostavno nezadovoljni ishodom postupka pred većima PKVS-a, pa njihovo nezadovoljstvo samo po sebi ne može da podstakne utemeljenu tvrdnju o povredi osnovnih prava i sloboda zagarantovana Ustavom (vidi, slučaj ESLJP-a: *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, zahtev br. 5503/02, presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21).
92. U ovom kontekstu, Sud utvrđuje da je navod podnosioca zahteva u vezi sa povredom prava na imovinu zagarantovanog članom 46. Ustava i članom 1. Protokola br. 1 EKLJP-a očigledno neosnovan, na osnovu gore navedenih razloga.

Što se tiče drugih navoda, odnosno povrede člana 24. Ustava

93. Kao što je gore navedeno, podnosioci zahteva navode da su osporenim presudom Žalbenog veća PKVS-a povređena njihova prava zagarantovana članom 24. Ustava. Međutim, podnosioci zahteva samo pominju dotični član, ali ne objašnjavaju dalje kako je i zašto došlo do povrede ovog relevantnog člana Ustava. Sud podseća da je dosledno naglašavao da samo pozivanje i pominjanje članova Ustava i EKLJP-a nije dovoljno da se konstruiše utemeljena tvrdnja o povredi Ustava. Kada se navode takve povrede Ustava, podnosioci zahteva moraju dati potkrepljene navode i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Ustavnog suda: KI187/18 i KI11/19, podnosilac zahteva: *Muhamet Idrizi*, rešenje o neprihvatljivosti od 29. jula 2019. godine, stav 73, KI125/19 podnosilac zahteva: *Ismajl Bajgora*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. marta 2020. godine, stav 63, a poslednji slučaj KI175/20, *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 26. marta 2021. godine, stavovi 79-82).
94. Stoga, Sud utvrđuje da što se tiče ovog navoda podnosioca zahteva o povredi prava zagarantovanih članom 24. Ustava, Sud zaključuje da ovaj deo zahteva treba proglasiti neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, zato što se ovaj navod kvalifikuje kao navod koji spada u kategoriju (iii) „nepotkrepljenih ili neobrazloženih“ navoda, jer su podnosioci zahteva samo citirali član 24. Ustava, ne objašnjavajući pritom na koji je način on povređen. Shodno tome, isti je očigledno neosnovan, na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.

Zaključak

95. Što se tiče podnosioca zahteva Xhevata Hotija i Nexhata Hotija, Sud, u skladu sa stavovima 1 i 7 člana 113 Ustava i pravilom 39 (1) (a) Poslovnika, utvrđuje da podnosioci zahteva Xhevat Hoti i Nexhat Hoti nisu ovlašćena strana i da njihov zahtev ne ispunjava

uslove propisane članom 113.1 i 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 39 (1) (a) Poslovnika.

96. Što se tiče navoda podnosilaca Ahmeta Hotija, Ganiya Hotija, Bajrama Hotija, Elmija Hotija, Fehmija Hotija, Sokola Hotija, Muslija Hotija, Vehbija Hotija, Ukshina Hotija, Kadrija Hotija i Smajla Hotija, Sud zaključuje da njihov zahtev treba da se proglasi neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, i to: i) u pogledu navoda u vezi sa članom 31, zahtev je očigledno neosnovan, jer se njihovi navodi kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju (i) navoda "*četvrtog stepena*"; ii) u pogledu navoda o povredi člana 46, zahtev je očigledno neosnovan, jer se njihovi navodi kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju (ii) "*odsustva očigledne/evidentne povrede*"; iii) u pogledu navoda o povredi člana 24, zahtev je očigledno neosnovan, jer se njihovi navodi kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju (iii) "*nepotkrepljenih ili neobrazloženih*" navoda.
97. Shodno tome, Sud zaključuje da je zahtev očigledno neosnovan, na ustavnim osnovama, i treba da se proglasi neprihvatljiv, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 39 (1) (d) i (2) (d) Poslovnika.

Zahtev za raspravom

98. Sud primećuje da su podnosioci zahteva tražili da se održi rasprava.
99. Zastupnik podnosilaca zahteva, što se tiče zahteva za raspravom, obrazlaže sledeće: "*Da me pozove kako bi mi omogućio učešće i razmatranje na raspravi*".
100. Na osnovu napred navedenog, Sud se poziva na pravilo 42 (1) Poslovnika, koje propisuje sledeće:
- "Samo oni podnesci koji su određeni kao prihvatljivi mogu biti predmet rasprave pred Sudom, osim ako Sud, uz ubedljivo obrazloženje, većinom glasova odluči drugačije".*
101. Kao što je prethodno zaključeno, zahtev podnosilaca se proglašava neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, pa se samim tim i zahtev podnosilaca za raspravom treba odbiti.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilima 39 (1) i (2), 42 (1) i 59 (b) Poslovnika, dana 22. juna 2022. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA ODBIJE zahtev za raspravom;
- III. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- IV. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- V. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Remzie Istrefi-Peci

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani